

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energi- och näringsminister Ebba Busch
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Infrastrukturminister Andreas Carlson
Landsbygdsminister Peter Kullgren

Gotland måste ha likvärdiga konkurrensförutsättningar som resten av Sverige

Transporterna till och från Gotland är grundläggande för möjligheten att bo, leva och verka på ön. Goda och konkurrenskraftiga förbindelser mellan ön och det svenska fastlandet är nödvändigt för att Gotland ska kunna fortsätta bidra till tillväxt och utveckling i hela landet. Därför är den senaste tidens utveckling djupt problematisk. Samtidigt som prisökningar utan motstycke lett till en kraftigt höjd längdmetertaxa i färjetrafiken har den tidigare modellen med Gotlandstillägg havererat, vilket gör att näringslivet idag inte kompenseras för de logistiska nackdelar de dagligen har att hantera.

Gotlandstillägget infördes år 1976 för att möjliggöra godstransporter till och från Gotland. Transportbolag med frakt mellan Gotland och fastlandet fick då rätt att debitera ett frakttillägg i all inrikes fjärrtrafik för att kompensera merkostnaderna som uppstår vid resorna till och från ön. Modellen har aldrig fungerat som tänkt, vilket bland annat kan illustreras av det faktum att transportföretagen idag adderar upp till 65 procent över ordinarie taxa för transporter mellan Gotland och fastlandet.¹ Kvar står de gotländska näringsidkarna med helt orimliga konkurrensförhållanden.

Det gotländska lantbruket och övrig livsmedelsindustri ”exporterar” mellan 80-95 procent av det som produceras på ön till fastlandet, av den nationella totalen står Gotland för ca fem procent av Sveriges livsmedelsberedskap. Om gotländska mat- och livsmedelsproducenter tvingas lägga ned eller flytta sin verksamhet kommer de inte återuppta sin verksamhet på Gotland igen. Då försämras Gotlands självförsörjningsgrad, vilket kan bli kritiskt i ett förhöjt säkerhetsläge där transporterna av någon anledning slutar gå. Och detta i ett läge där vi istället borde stärka upp alla delar av Gotlands beredskap. Färjetrafiken är Gotlands väg till fastlandet men också fastlandets väg till oss, när vi bygger upp totalförsvarsförmågan på ön så är det en fråga som är viktig för hela Sverige med förlängningar ut i Europa.

Detta är också en demokratifråga. Det handlar om att Gotland behöver likvärdiga förutsättningar med resten av landet. Bara så kan landets enda ö-region fortsätta att bidra till nationell tillväxt som livsmedelsproducent, som inrikes besöksresmål men även som del i Östersjöländernas gränsterritorium.

Det är av högsta vikt att dagens Gotlandstillägg inte tas bort utan att en ersättningsmodell finns. Historiskt har det vid varje sänkning av Gotlandstillägget skett en dramatisk höjning av vägtransportörernas frakttillägg för gods till och från Gotland.

---

¹ DHL Prislista tillägg, giltig från 2023-02-01

2023-06-15

Det är också centralt att en ersättningsmodell till Gotlandstillägget speglar fraktbeställarens samlade merkostnader samt att det stödjer smarta logistiksystem som säkerställer att packningsgrad och fraktkapacitet optimeras i möjligaste mån även på miljömässiga grunder.

Därför begär vi som undertecknar detta:

- Att den hemställan som Region Gotland den 23/2 skickade till fem statsråd på tre departement höras.
- Att regeringskansliet utreder och tar fram en rättvis kompensationsmodell för att ersätta Gotlandstillägget
- Att man i den nationella livsmedelsstrategin 2.0 säkrar att hela Sverige har tillgång till samma infrastrukturförutsättning (vägnät) för att kunna producera livsmedel och att insulära landsbygdsregioner utan landförbindelse namnges.

Andreas Millbourn, vd Foodmark AB

Andreas Wiklund, ägare Stora Tollby trädgård AB

Britt Wolter, ordförande Lantmännen Gotland

Johan Hellgren, ägare Skags Gård AB

Johannes Åkerblom, växtodlingschef Lantmännen Lantbruk

Karin och Erika Andersson, ägare Ryftes Grönsaker AB

Magnus Bolin, vd Gotlandsägg

Magnus Lindby, ordförande Sveriges åkeriföretag Gotland

Martin Berg, platschef Arla Foods Gotland

Meit Fohlin, ordförande Gotlands Trafikråd och regionstyrelsen Region Gotland

Olof Ansén, vd Widegrens Gård AB

Thomas Östlund, vd Protos AB

Åsa och Magni Gustafsson, ägare Hulte eko